

Konečná zpráva +
Material pro výdru

6)

archiv
bezpečnostních
složek

INFORMACE PRO SOUDRUHA MINISTRA

Materiál o incidentech, ke kterým došlo od 21.8.1968 v souvislosti s obsazením ČSSR, byl z rozhodnutí předsednictva vlády uložen ke zpracování ministru vnitra, ministru národní obrany a generálnímu prokurátorovi.

Zpráva byla zpracována převážně z podkladů ministerstva vnitra, které byly získány zejména tím, že již 30.8.1968 byl dálnopisně vyžádán od správ VB přehled incidentů podle těchto hledisek:

- a) usmrcení, těžká a lehká zranění čs. občanů,
- b) zadržení a zatčení čs. občanů,
- c) autonehody, případy střelby po vozidlech, budovách i občanech,
- d) případy týkající se cizích státních příslušníků.

Předložená hlášení obsahovala informace nad rámec těchto hledisek. Dále bylo čerpáno ze zpráv od ministerstev a některých ústředních úřadů.

V průběhu zpracování, kdy došlo k ujasnění bližšího zaměření a rozsahu zprávy, byl předsednictvem vlády dán pokyn, že ji vládě předloží místopředseda vlády, ministr vnitra a generální prokurátor.

Ze zpracovaného návrhu byla z rozhodnutí s. COLOTKY pro schůzi vlády vypuštěna obsáhlá příloha dokumentující na jednotlivých případech obsah zprávy. Zpráva i vypuštěná příloha byla sestavena podle událostí k 2. až 3.9.1968; pozdější případy nejsou uváděny. Tato vypuštěná příloha je uložena u ostatních podkladových materiálů.

V současné době jsou podrobné informace o podobných případech předávány cestou hlásné služby sekretariátu ministra vnitra.

Dokumentace k jednotlivým případům, u kterých bylo zahájeno vyhledávání nebo vyšetřování, je založena u příslušných útvarů SNB podle příslušnosti.

- 2 -

Nakonec je nutno upozornit, že při zpracování zprávy došlo k nepřesnosti. U celkového počtu těžce a lehce zraněných jsou v textu a v příloze I (tabulka) rozdílné údaje. Správné údaje jsou v tabulce.

V Praze dne 9. září 1968

č.j.

Výtisk č.:
Počet listů:Pro schůzi vlády

Věc: Zpráva o incidentech, k nimž došlo v souvislosti s dočasním vstupem vojsk pěti států Varšavské smlouvy, a o podmírkách pro zajištování veřejného pořádku a činnosti orgánů trestního řízení při postihu pachatelů trestných činů

Dne 2. září t.r. bylo místo- předsedovi vlády prof. dr. P. Colotkovi, ministru vnitra a generálnímu prokurátorovi uloženo připravit návrh postupu a našich požadavků k zajištění té části Moskevské dohody, již se stanoví, že orgány zemí Varšavské smlouvy se nebudou vměšovat do vnitřních věcí našeho státu.

Předkládaná zpráva se týká otázek zajištování veřejného pořádku a činnosti orgánů trestního řízení při postihu pachatelů trestných činů.

Při vypracování zprávy bylo použito poznatků Veřejné bezpečnosti a prokuratury.

O b s a h :

Zpráva s dvěma přílohami, návrh usnesení (příl. III)

Dne září 1968

Předkládají: místopředseda vlády prof. dr. P. Colotka
ministr vnitra Josef Pešnář
generální prokurátor dr. Miloš Čeřovský

Zpráva

o incidentech, k nimž došlo v souvislosti s dočasným vstupem vojsk pěti států Varšavské smlouvy, a o podmírkách pro zajištování veřejného pořádku a činnosti orgánů trestního řízení při postihu pachatelů trestných činů

Dočasný vstup vojsk pěti socialistických států na území ČSSR byl a dosud je spojen s vážnými důsledky pro základní práva čs. občanů, zejména práva na ochranu jejich života, zdraví, na jejich osobní nedotknutelnost a na ochranu osobního vlastnictví, jakož i pro výkon činnosti orgánů povolených k ochraně veřejného pořádku a k postihu pachatelů trestných činů.

Ve zprávě se neprovádí právní rozbor problematiky vstupu uvedených vojsk na československé území z hlediska zásad suverenity státu a neintervence. Zpráva se též nezabývá hospodářskými důsledky vstupu a přítomnosti cizích vojsk na čs. území. Vychází z faktického stavu na úseku veřejného pořádku a ochrany občanských práv a z principů socialistické zákonnosti, které ovládají právní řád ČSSR i právní řády socialistických států, jejichž vojecké jsou dočasně na území ČSSR.

Zpráva je rozdělena do tří částí. Prvá část je věnována důsledkům vstupu vojsk na území ČSSR zejména v prvé fázi, charakterizované incidenty, které vedly ke ztrátám na životech a k poškození zdraví čs. občanů, k omezování občanských svobod, k ničení, poškozování a ztrátám majetku v socialistickém i osobním vlastnictví, k obecnému ohrožení pokojných občanů a majetku, k přerušení a ohrožení provozu obecně prospěšných zařízení a k naření a stížení činnosti veřejných činitelů.

Třetí část je věnována podmírkám činnosti orgánů trestního řízení a zajištování veřejného pořádku a jsou v ní zhodnoceny skutečnosti bránicí v této sféře normalizaci poměrů v ČSSR.

Ve třetí části jsou obsaženy návrhy některých opatření k další normalizaci poměrů ČSSR z hlediska ochrany občanských práv a nerušené činnosti legálních čs. orgánů činných na tomto územku.

Součástí zprávy jsou 2 přílohy; v příloze I je statistický přehled o některých důsledcích incidentů způsobených přítomnými vojsky; v příloze II jsou vyličeny typické případy zásahu přítomných vojsk proti životu, zdraví, svobodě a dalším chráněným právům a oprávněným zájmu čs. občanů, proti majetku a proti pořádku ve veřejných věcech.

Zpráva byla vypracována na základě konkrétních osnámení a údajů učiněných orgánům Sboru národní bezpečnosti a prokuratury. Údaje v ní obsažené však nelze považovat za úplné, protože občané ani instituce dosud neučinili osnámení o všechn incidentech a o všech případech protiprávních zásahů příslušníků přítomných vojsk.

I. Zobecnění poruchových jevů, k nimž došlo po vstupu vojsk při socialistických státech na území ČSSR

Při obsazování území ČSSR vojsky pěti států Varšavské smlouvy a při jejich dalším pobytu použili jejich příslušníci proti čs. občanům zbraní různých druhů (kulometů, samopalů i děl). Kromě toho používali vojenské techniky (tanků, obrněných vozidel) takovým způsobem, že na veřejných místech ohrožovali životy a zdraví občanů a v mnoha případech způsobili jejich smrt a poškození na zdraví.

Ze zpráv jednotlivých součástí VB vyplývá, že ke dni 2., resp. 3. září 1968 bylo tímto způsobem usmrcono 72 osob, těžce zraněno 266 a lehce zraněno 436 osob. K usmrcení a ke zranění došlo jednak při přímé střelbě proti skupinám lidí i jednotlivcům, jednak při střelbě proti objektům a do vzduchu, kdy lidé byli zasaženi v bytech, na balkonech apod., resp.

Ve třetí části jsou obsaženy návrhy některých opatření k další normalizaci poměrů ČSSR z hlediska ochrany občanských práv a nerušené činnosti legálních čs. orgánů činných na tomto územku.

Součástí zprávy jsou 2 přílohy: v příloze I je statistický přehled o některých důsledcích incidentů způsobených přítomnými vojsky; v příloze II jsou vyličeny typické případy zásahu přítomných vojsk proti životu, zdraví, svobodě a dalším chráněným právům a oprávněným zájmu čs. občanů, proti osobě a proti pořádku ve veřejných věcech.

Zpráva byla vypracována na základě konkrétních osnámení a údajů učiněných orgánům Sboru národní bezpečnosti a prokuratury. Údaje v ní obsažené však nelze považovat za úplné, protože občané ani instituce dosud neučinili osnámení o všech incidentech a o všech případech protiprávních zásahů příslušníků přítomných vojsk.

I. Zobecnění poruchových jevů, k nimž došlo po vstupu vojsk pěti socialistických států na území ČSSR

Při obsazování území ČSSR vojsky pěti států Varšavské smlouvy a při jejich dalším pobytu použili jejich příslušníci proti čs. občanům zbraní různých druhů (kulometů, samopalů i děl). Kromě toho používali vojenské techniky (tanků, obrněných vozidel) takovým způsobem, že na veřejných místech ohrožovali životy a zdraví občanů a v mnoha případech způsobili jejich smrt a poškození na zdraví.

Ze zpráv jednotlivých součástí VB vyplývá, že ke dni 2., resp. 3. září 1968 bylo tímto způsobem usmrcto 72 osob, těžce zraněno 266 a lehce zraněno 436 osob. K usmrctí a ke zranění došlo jednak při přímé střelbě proti skupinám lidí i jednotlivcům, jednak při střelbě proti objektům a do vzduchu, kdy lidé byli zasaženi v bytech, na balkónech apod., resp.

odraženými střelami nebo střepinami. Největší počet usmrce-
ných a zraněných byl v prostoru u Čs. rozhlasu v Praze. Za-
střeleni byli 3 lidé, zraněno a hospitalizováno 52 osob ;
12 osob bylo usmrcto explozí muničního vozidla a 2 lidé
se zabili tím, že vyskočili z okna.

Dosud nebylo ani v jednom případě zjištěno, že by usmr-
cené nebo zraněné osoby použily proti cizím vojskům zbraně
nebo byly ozbrojeny. Rovněž dosud nebyla prokázána pravdi-
vost tvrzení, že by naši občané v jednotlivých případech
stříleli po příslušnících cizích vojsk.

Vzhledem k tomu, že podle dosavadních hlášení je urči-
tý počet lidí nezvěstných (asi 30), lze předpokládat, že
uvedený počet obětí na životech není úplný.

K použití zbraní došlo nejčastěji v souvislosti s pro-
jevy nesouhlasu občanů proti postupujícím vojskům (napří-
klad házením různých předmětů po jejich vozidlech a pokři-
kováním, při vylepování letáků, psaní hesel apod. Vyskytly
se i případy, kdy se občané postavili do cesty přijíždě-
jícím vojenským vozidlům a byli jimi usmrcti. V řadě pří-
padů však bylo proti občanům stříleno bez zjevného motivu
(např. zastřelení ženy dobíhající tramvaj na frekventova-
ném místě v Praze).

Značný počet případů usmrctí (26) a zranění (104) čs.
občanů byl způsben vozidly cizích vojsk. Příčinou těchto
nehod bylo v mnoha případech hrubé porušování pravidel sil-
ničního provozu (např. jízdou po nesprávné straně vozovky,
nedáním přednosti v jízdě, nesprávným předjížděním, ne-
osvětlením vozidel apod.). Častou příčinou nehod, a to i
se smrtelnými následky, však byla bezohledná manipulace
s vojenskými vozidly, zejména tanky. Vyskytly se případy
odhození (vytlačení) osobních a jiných vozidel ze silnice,
jejich přejetí a zničení, jakož i poškození obytných domů
a jiných objektů.

V souvislosti se vstupem cizích vojsk došlo k vážnému omezování osobních svobod čs. občanů. Krubým porušením těchto svobod a zasahováním do práv čs. orgánů je především skutečnost, že příslušníci cizích vojsk zadrželi, internovali a v některých případech dokonce unesli čs. občany. Podle dostupných údajů bylo do 3. září t.r. zadrženo 172 osob; 8 osob dosud nebylo propuštěno na svobodu, z toho 5 vedoucích pracovníků ministerstva vnitra. V uvedeném počtu nejsou zahrnuty známé zásahy proti čs. ústavním a stranickým představitelům, ani proti pracovníkům těch ústředních orgánů a jiných institucí, které byly obsazeny cizími vojsky.

K zadržení našich občanů docházelo často při výkonu jejich funkcí (bezpečnostních orgánů, zaměstnanců ČSD, funkcionářů NV a j.). Více takových případů však bylo zaznamenáno v souvislosti s vylepováním plakátů nebo psaním hesel, fotografováním vojenských jednotek, při rozvozu a kolportaci tisku apod. Vyskytly se případy donucování čs. občanů, aby vylepovali letáky cizích vojsk, nebo naopak aby odstraňovali nápisů a letáky zaměřené proti jejich pobytu v ČSSR. Někteří občané byli nuteni k službám v jejich prospěch, např. k ukazování cesty, nebo byli vybízeni ke spolupráci s nimi.

V řadě případů bylo zadržení čs. občanů bez jakékoli souvislosti s přítomností cizích vojsk na území státu. Někteří zadržení občané byli vyslýcháni příslušníky cizích vojsk.

S omezováním osobní svobody byly v řadě případů spojeny pohrůžky použití zbraně, poškození na zdraví a u příslušníků bezpečnosti, závodní stráže, Lidových milicí a armády též odzbrojení.

Kromě toho byly prováděny masové prohlídky občanů na ulicích, na okraji měst a na mostech, jakož i prohlídky osobních a nákladních automobilů. O počtu těchto prohlídek

není přehled, protože postižení občané se za dané situace nemohli proti tomu bránit a dovolat se nápravy. Prohlížena byla i vozidla hlídek Veřejné bezpečnosti.

Větší města byla uzavřena, zpočátku zcela, později od 20.00 hodin do 6.00 hodin ráno, takže občanům byl znemožněn nejen svobodný pohyb, ale též výkon zaměstnání a funkcí. Toto omezení mělo záporný vliv na nepřetržité provozy v dopravě, v zásobování obyvatelstva potravinami, ve výrobě i v ochraně veřejného pořádku. Svoboda pobytu a právo občanů vykonávat povolání byly petlačeny ještě příkazy vojenských velitelů, jednak přímými donucovacími zákroky proti občanům (zadržením, znemožněním přístupu na pracoviště apod.). Jedním z nejvýznamnějších faktorů působících k omezení svobody pohybu občanů byla pravidelná a poměrně častá noční střelba a projíždění ulic ozbrojenými vojenskými vozidly.

Nepříznivá situace byla vyhrocována i tím, že byl ztížován výkon zdravotní služby, neboť byla zadržována sanitní vozidla a po vozidlech označených červeným křížem bylo stříleno.

Podle dosavadních poznatků došlo též k zadržení 4 cizích státních příslušníků, a to 2 Švýcarů v Praze, kteří fotografovali sovětské tanky, a 2 Řeků - příslušníků KS Řecka. Zatímco případ Švýcarů byl vyřízen pracovníky zastupitelského úřadu Švýcarska, oba Řečtí občané (manželé) byli za asistence příslušníka StB z Karl-Marx-Stadtu odvezeni do NDR.

Příslušníci cizích armád vnikali především do veřejných budov, které obsazovali a v mnoha případech v nich vykonávali prohlídky a jiné zásahy. Vyskytly se však i případy, kdy vnikli do soukromých bytů a vykonalí v nich domovní prohlídku.

Obsazením telefonních a telegrafních ústředen a znemožňováním přeprovody listovních zásilek bylo čs. občanům bráněno ve sdělování zpráv a v jejich všechném doručování.

*verbalne
f. u. římk*

Tato situace vyvolávala obavy o osud blízkých osob a zvyšovala nebezpečí paniky a desinformace. Tato nepříznivá situace byla zhorešována ještě tím, že byly obsazeny redakce některých časopisů, ČTK a hromadných sdělovacích zařízení a že bylo nařízeno rozšířování periodického tisku.

Zásahy cizích vojsk, resp. jejich příslušníků, byly způsobeny rozsáhlé škody na socialistickém, soukromém i osobním majetku (zničené a poškozené vozovky, budovy a byty, drážní a spojovací zařízení, ztráty ve výrobě, v dopravě, ve vnitřním a zahraničním obchodě atd.). Zjištění rozsahu těchto škod bude včí příslušných resortů a národních výborů. Některé zásahy však měly takovou povahu, že nasvědčují bezohlednému a úmyslnému jednání. Takovým jednáním byla již zmíněná střelba proti objektům a manipulace a způsob jízdy obrněnými vozidly. Kromě toho jednotliví příslušníci vojsk se dopustili vloupání do obchodů, kiosků a pohostinských závodů, do kantýn v úřadech a podnicích a do výkladních skříní a odcizení zejména potravin a alkoholických nápojů. Podávání alkoholických nápojů a kuřiva si vynucovali též pod pohrůžkou použití zbraně. V úřadech a institucích, které byly po určitou dobu obsazeny cizími vojsky a do nichž nebyl po tuto dobu zaměstnancům, ani jiným občanům dovolen přístup, bylo po uvolnění objektů zjištěno, že byly vypáčeny dveře, skříně (i plechové) a stoly a odcizeny z nich nejrůznější předměty (peníze, hodinky, psací potřeby, potraviny, střelné zbraně oprávněných držitelů atp.).

Při prohlídках automobilů i při osobních prohlídках byly občanům odobírány tranzistorové přijímače, z motorových vozidel byla odobírána autoradia, kanystry s pohonnémi hmotami a z nádrží odčerpáván benzín. Byly zaznamenány případy, kdy občanům byly při osobních prohlídках odcizeny peníze a cenné předměty.

II. Podmínky pro zajištování veřejného pořádku a boje s trestnou činností

Oboznamení území ČSSR vojsky pěti států mělo vážné důsledky zejména pro činnost orgánů Veřejné bezpečnosti a národních výborů při zajištování klidu a veřejného pořádku a při zaměrování a odhalování trestné činnosti. Navíc vznikly nové poruchové jevy, spojené se vstupem a přítomností vojsk, které vyvolaly masový nesouhlas obyvatelstva projevující se demonstracemi, vylepováním plakátů, rozšiřováním letáků, popisováním veřejných prostranství, ulic, domů a historických památek hasly apod. Ochromení dopravy vyvolalo nadměrné shlukování obyvatelstva, přeplňování veřejných komunikací a porušování základních pravidel silničního provozu.

Veřejný pořádek však byl narušován i příslušníky cizích vojsk, a to zejména v místech jejich větší koncentrace. Typickými projevy porušování pravidel veřejného pořádku z jejich strany bylo hromadné nedbání pravidel silničního provozu, dále znečištění veřejných prostranství (rozšazováním letáků, a to ještě v době, kdy zajištění pořádku bylo požadováno jako jedna z podmínek normalizace poměrů, nedbáním zásad hygieny), ničení sadových úprav, rušení nočního klidu apod.

V prvé fázi přítomnosti cizích vojsk byl výkon orgánů Veřejné bezpečnosti a všech orgánů zajišťujících veřejný pořádek prakticky znemožněn. Zejména výkon pořádkové služby v nočních hodinách ve velkých městech byl paralyzován, protože vojska stěžovala a často přímo naříkala výkon této služby tím, že ohrožovala životy nejen občanů, ale i uniformovaných bezpečnostních orgánů. Vozidla zřetelně označená jako hlídky VB byla soustavně prohližena a bylo po nich i stříleno.

V mnoha případech pronikli příslušníci vojsk i do řídícoven VB, kde zadřízeli náčelníky útváru, zabavili služební

*Vonk. režim
Ani pravý
Máme všechno
všechno*

zbraně a poškodili spojovací prostředky. V domácích vnikli též do prostor okresní prokuratury. Podle neúplných údajů došlo v 36 případech k odzbrojení příslušníků VB, Lidových milic a závodních stráží. Dva příslušníci byli těžce zraněni. Vyskytly se případy, že bezpečnostní orgánové byli i pod pohrůžkou násilí a fyzické likvidace donucování k porušování čs. zákona, vykonané přísehy a k plnění úkolů proti zájmům čs. státu.

Tato nenormální situace ztěžovala nejen pořádkovou službu, ale i objasňování, odhalování a zamezování kriminality. Navíc vznikaly komplikace spočívající v tom, že kriminální činnosti se začali dopouštět příslušníci cizích vojsk. Objasňování těchto případů, stejně jako případů škod způsobených vojenskými vozidly přítomných armád, naráželo na překážky ze strany vojenských velitelů, kteří odmítali součinnost a nedovolovali vyslýchat příslušníky vojsk (podezřelé pachatele a svědky) a zjišťovat potřebnou dokumentaci. Pachatelé dopravních nehod ujeli z místa činu, čímž znemožnili objasnění a vyšetření věci.

Nepříznivé podmínky pro činnost bezpečnostních orgánů byly zhoršovány i tím, že zásahem cizích vojsk bylo vyřazeno z činnosti vzájemné spojení útvarů s centrálními a koordinačními orgány, což se záporně projevilo zejména v systému hlášné služby.

x x x

K určitému zlepšení podmínek boje proti kriminalitě a pro zabezpečování klidu a veřejného pořádku došlo po návratu čs. delegace z Moskvy, od kdy začíná docházet k normalizaci poměrů i na tomto úseku.

Veřejná bezpečnost byla posílena příslušníky Lidových milic, vojsk Civilní obrany a ČSLA, takže klid a veřejný pořádek lze za dané situace zvládat už vlastními silami.

čs. státu. Méně příznivá situace však dosud je v hl.m. Praze, kde velitel sovětských vojsk nepřipustil posílení hlídek Veřejné bezpečnosti příslušníky pražské vojenské posádky do doby, než opustí Prahu.

Mimořádná situace vyvolal nutnost strážit některé důležité objekty Veřejnou bezpečností, takže došlo ke značnému odčerpání kapacity bezpečnostních orgánů, kterých je zapotřebí k výkonu pořádkové služby a k vyhledávání trestné činnosti.

Všechny incidenty způsobené cizími vojsky, z nichž některé jsou uvedeny v přehledu v příloze 1 a dokumentovány na nejzávažnějších a typických případech v příloze 2, jsou předmětem vyšetřování nebo vyhledávání, popř. objasnování příslušnými orgány přípravného řízení trestního. Uvedeným orgánům byly vydány pokyny, aby v případech, kdy zjištěné skutečnosti nasvědčují, že byl spáchán trestný čin, bylo ve smyslu § 160 odst. 1 tr. řádu zehájeno ve věci vyšetřování nebo vyhledávání. V mnohých případech však vyšetřování nebo vyhledávání této věci je zařeno nebo ztíženo velitelskými orgány cizích vojsk, které odmítají součinnost při objasnění věci, zejména odmítají sdělit jména viníků (při deprevních nehodách).

Vyskytuje se snaha orgánů cizích vojsk (jejich orgánů trestního řízení) přebírat vyšetřování trestních činů spáchaných příslušníky cizích vojsk ke škodě zájmů chráněných trestním zákonem ČSR s odůvodněním, že ohledně této trestních činů se má konat řízení podle právních předpisů států, jejichž jsou pachatelé státními příslušníky (např. v krajích Jihomoravském, Středočeském, Západoceském). Tyto záměry jsou čs. orgány přípravného řízení trestního odmítány.

Vycházíme ze zásady legítimity uvedené v ustanovení § 2 odst. 3 tr. řádu, podle níž je prokurátor povinen stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozvěděl. Z místní působ-

ností trestního zákona je vyvzems zásada teritoriality, která je zakotvena v ustanovení § 17 tr.zákona, podle něhož se podle čs. zákona posuzuje trestnost činu, který byl spáchán na území republiky. Tato zásada znamená, že podle čs. práva se posuzuje trestnost všech činů spáchaných na území republiky, a to bez ohledu na to, zda pachatel je čs. příslušník, či kdokoliv jiný (cizí státní příslušník). Z této zásady plyne i povinnost orgánů činných v trestním řízení přejat trestní vše cizince, který se před opuštěním republiky dopustil na jejím území extradičního trestného činu, k převzetí jeho trestního stíhání tomu státu, jehož je příslušníkem.

Vycházejíc z uvedených zásad, bude prokuratura důsledně uplatňovat úplnost a objektivnost objasnění všech trestních věcí spáchaných cizími vojáky na území ČSSR. To znamená, že by měly být vyšetřovány, popř. vyhledávány čs. orgány přípravného řízení trestního i trestné činy, které byly spáchány mezi příslušníky cizích vojsk.

Pokud nebude možno dostupnými prostředky, nebo zejména pro odmítnutí součinnosti orgánů cizích vojsk, vše řádně objasnit, budou potřebné vyšetřovací úkony, včetně zjištění pachatele, požadovány u příslušných prokuratur států, jejichž vojáci se dopustili trestného činu na území ČSSR, a to na podkladě příslušných dvoustranných smluv o správě právních vztahů (právní pomoc) ve věcech občanských, rodinných a trestních.

Po objasnění trestní věci budou zásadně příslušné orgány těchto států (Generální prokuratury) na podkladě dvoustranných smluv o právních vztazích (právní pomoc) požádány o převzetí trestního stíhání pachatelů trestních činů, a to i v těch případech, kdy pachatelé trestních činů ještě neopustili území ČSSR. Nepředpokládáme, že proti pachatelům trestních činů z řad cizích vojsk bude vedeno trestní stíhání čs. soudu.

Uvedený postup při vyšadování právní pomoci a předávání věcí k převzetí trestního stíhání má právní podklad ve dvoustranných smlouvách o úpravě právních vztahů (právní pomoc) ve věcech občanských, rodinných a trestních, které ČSSR má v současné době uzavřeny se všemi státy, jejichž vojska jsou na území naší republiky.

III. Závěry a opatření ke konsolidaci veřejného pořádku a boje proti trestné činnosti

Podle poznatků k 6.9.1968 se situace v činnosti orgánů činných v připravném řízení trestním konsoliduje. V Praze byly uvolněny všechny objekty ministerstva vnitra a jeho součástí. Dosud však nebyly propuštěni z internace vedoucí pracovníci ministerstva vnitra a stále dochází k vracování do působnosti orgánů Státní bezpečnosti. Do působnosti orgánů Veřejné bezpečnosti už zasahováno není.

Činnost Veřejné bezpečnosti je soustředěna především na zabezpečení veřejného pořádku. V důsledku toho je ohroženo všechné a řádné zpracování trestních věcí, v nichž je konáno vyhledávání. Vzhledem k uplynutí zákonnych lhůt stanovených trestním řádem pro skončení vyhledávání (§ 169 písm. d/ tr.ř.) přechází převážná část těchto věcí na vykřetkovatele VB, kteří svým počtem nemohou pak zajistit věsně a kvalitní vyšetření všech trestních činů.

V trestních věcech příslušníků cizích vojsk dochází navíc ke stílení objasňování pro nedostatek součinnosti s příslušnými orgány těchto vojsk. Vedle dopravních nehod je v posledních dnech častější výskyt kriminálních deliktů u cizích vojáků. K útokům na životy, zdraví a omezování osobní svobody se strany cizích vojáků dochází už jenom výjimečně.

V činnosti prokuratur nedochází k mimořádným událostem, které by bránily ve výkonu jejich působnosti. Práce prokuratur je nyní zaměřována na získávání podkladů potřebných ke splnění povinností vyplývajících z dvoustranných smluv o právních vztazích (právní pomoci) se státy, jejichž vojska jsou na území ČSSR. Zvláštní úkoly jsou zabezpečovány vyšetřovatelským aparátem prokuratury.

Na ministerstvu vnitra a Generální prokuratuře byla učiněna opatření k získávání informací o výskytu trestné činnosti příslušníků cizích vojsk.

K překonání vyskytujících se potíží je třeba dosáhnout:

A. 1) propuštění z internace na svobodu pěti vedoucích pracovníků ministerstva vnitra (1. náměstka ministra vnitra plk. Stanislava Padrůňka, pplk. dr. Jiřího Hoška, mjr. dr. Jaroslava Jankovského, mjr. dr. Zdeňka Formánka a mjr. dr. Vladimíra Pečka);

2) propuštění a nevrácení na území ČSSR tří příslušníků ČSSR odvlečených do NDR (Petrá Parka, Jiřího Báry a Josefa Pantu);

3) uvolnění všech objektů SSB, pokud se tak již nestalo, a zanezení změšování do působnosti orgánů SSB se strany cizích orgánů;

4) součinnosti příslušných orgánů cizích vojsk při obesňování trestných činů spáchaných jejich příslušníky na území ČSSR.

B. 1) vyšší součinnosti a operativnosti při zajišťování veřejného pořádku, zejména v předcházení kriminální trestné činnosti, za úzké součinnosti orgánů SSB, CO, ČSLA a LM;

2) věsné odhalování trestné činnosti s kvalitní vyšetřování a vyhledávání všech trestných činů; za tím účelem je nutno zabezpečit dostatek pracovníků SNB pro vyšetřování a vyhledávání trestných činů.